

בכולו, שהפתח מן הבית מתירו, ועושהו כמוקף לדירה.

ולא אמרן שהפתח מתירו, אלא שפתח הפתח מן הבית ולבסוף הוקף הרחבה, אבל הוקף הרחבה ולבסוף פתח, לא. וכדאמרן לעיל דלא מיקרי הוקף לדירה בכי האי גוונא.

ותמהינן: פתח ולבסוף הוקף, פשיטא, ומאי קא משמע לן רב נחמן?!

ומשינינן: לא צריכא דאית ביה ברחבה, כלומר: שקודם שהוקפה הרחבה היה באותו מקום בי דרי [גורן].

מהו דתימא אפילו פתח ולבסוף הוקף לא מהני, שאין הפתח עשוי על דעת להקיף שם רחבה, אלא אדעתא דבי דרי [כדי שיוכל לצאת מביתו לגורן] עבדיה לפתח, קא משמע לן דסתמו נפתח לרחבה. (72)

קרפף יותר מבית סאתים שהוקף לדירה, ונתמלא מים מכונסים בשוחה שברחבה [תוספות] בעומק עשרה טפחים, סבור מתחלה רבנן למימר: דמים בקרפף, כזריעת זרעים דמו, דאמרן לעיל שהן מבטלין במקומם שם היקף לדירה — ולפיכך אסיר לטלטל בכולו, אם נתמלא מים ברובו של קרפף, וכדאמרן לעיל גבי "נזרע רובו", [קרן אורה, וכפירוש שני של תוספות].

אמר להו רב אבא (אבוה) [אחזה] (דרב) [דרבא] בריה דרב משרשיא: הכי אמרינן משמיה דרבא, מים, לאו כזרעים דמו אלא כנטעים של אילנות דמו — שאין מבטלין

היקף דירה, וכדאמרן לעיל — ולפיכך שרי לטלטל בו.

אמר עלה אמימר: הא דאמרן דמים חשיבי כד-ב דירה, והוא דחזיין לתשמישתא [שראוין המים לתשמיש] ששותין ממנו, דאין לך דירה גדולה מזו. אבל לא חזיין לתשמישתא, לא.

ואמר עלה רב אשי: ודחזיין לתשמישתא נמי [ואפילו ראויין לתשמיש] לא אמרן שחשיב דירה, אלא שאין ברוחב עומקו של מים יותר מבית סאתים, אבל אם יש ברוחב עומקו של מקוה המים עצמו, יותר מבית סאתים, אסור!

והטעם: שאין דרך שוחה מלאה מים, לעשותה יותר מבית סאתים, וחשיבי כזרעים [תוספות, לדעת ר"ן].

ודחינן לה: ולאז מילתא היא, אלא אפילו היה רחבו של מקוה המים בית כור, נמי חשיב מקומו כמקום דירה, מידי דהוה אכריא דפירי [כרי של פירות], שאף אם הוא גבוה עשרה וברוחב בית כור, לא בטלה תורת דירה ממקום הכרי.

החיא רחבה שהיתה גדולה מבית סאתים ולא הוקפה לדירה דהואי במקום הנקרא: פום נחרא, דחד גיסא הוה פתיח למתא [שמצידה האחד היתה פתוחה למבוי שבעיר שכלה לרחבה זו] והיה המבוי פרוץ במילואו לרחבה, והרחבה אינה פרוצה במילואה אלא בפתח עד עשר [ריטב"א], ואסור המבוי בטלטול, שהרי פרוץ הוא לרחבה שהיא כרמלית כיון שאינה מוקפת לדירה, [מלבד

השביל, וחשובים הרחבה והשביל כמקום אחד? גם זה לא יועיל! **דאין עושיין מחיצה על גבי מחיצה**, שהרי כבר יש שם מחיצת הגודא, ואין מועיל להגביה מחיצה קיימת כדי להחשיבו כהיקף חדש, אלא אם כן פרצו תחילה ההיקף הראשון פירצה יותר מעשר והקיפוה מחדש, וכדאמרן לעיל.

ואם נבוא להקיף הרחבה מחדש על ידי **דלעביד ליה צורת הפתח** ולא מחיצה, שלא להפריע מהלך הגמלים] **אפומא דשביל של כרמים** [באותו מקום שמסתיימת הרחבה ומתחיל השביל] ותיחשב "צורת הפתח" זו כהיקף חדש לדירה? (73)

הא לא ניחא! **דאתו גמלי העוברים** באותו מקום לעבר הנהר ו**שדיין ליה** [ומפילין לצורת הפתח], שהיה הפתח צר, ועכשיו דוחק את הגמלים יותר, על ידי הקנים של צורת הפתח.

אלא אמר אביי: דלא ליעביד צורת הפתח באותו מקום, אלא **לעביד רק לחי בעובי** משהו **אפיתחא** [היינו כמו "אפומא", דלעיל — לשיטת רש"י] **דשביל של כרמים** והיא מתרת את השביל, [דמיירי שהיו בו דיוויין בשביל, ולפיכך נותר הוא בלחי כמבוי, ואין צריך "פסין" כחצר — רש"י וריטב"א] והשתא אמרינן: **דמגו דמהניא** הא לחי **לשביל של כרמים** להתירו, **מהני נמו לרחבה**, וכדאמרן לעיל גבי צורת הפתח.

אמר ליה רבא: אם נעשה כן, **יאמרו** הרואים

מה שהיה פרוץ המבוי בצידו השני לרשות הרבים]. **וחד גיפא** של הרחבה, הוה פתיח **לשביל של כרמים** [והיה השביל פרוץ במילואו לרחבה, והרחבה פתוחה לשביל בפתח עד עשר], וסופו של **שביל של כרמים** הוה **פליק** [היה כלה] **לגודא דנהרא** [לשפת הנהר] שהיה גבוה עשרה מקרקע השביל [תוספות לפי שיטת רש"י], ונמצא שהשביל מוקף משלשת צדיו, ופרוץ מרוח רביעית לרחבה שהיא כרמלית האוסרתו בטלטול, כדין כל רשות הפרוצה מרוח רביעית לכרמלית שהיא אסורה, [ודרך אותו מבוי, רחבה ושביל, היו עוברים גמלי העיר לנהר לשותת].

אמר אביי: **חיכי נעביד** אם רוצים להתיר הטלטול בכולם, על ידי שיתחילו להשתמש ברחבה כמקום דירה, ונמצא שממילא יותר הטלטול בכולם, [אחר שיתירו המבוי בצידו הפתוח לרשות הרבים בלחי או קורה]?

שהרי בהא גופא שיתחילו עכשיו להשתמש בה, לא יועיל! כיון שבשעת היקף הרחבה עשאוה שלא לשם דירה, והוה ליה "הוקף ולבסוף פתח", דלא מהני, [והיה קשה להם לפרוץ פירצה בגדר האבנים של הרחבה, ולהקיפה מחדש].

ואם יתחילו להשתמש, ואחר כך **לעביד ליה** היקף חדש על ידי **מחיצה** שתוסיף גובה **אגודא דנהרא** [על שפת הנהר], ותיחשב אותה מחיצה שבסוף השביל כמחיצת הרחבה שהרי כנגד הרחבה היא בסוף

73. ואף שאין שם פירצה יותר מעשר אמות שמקיפה מחדש אלא "פתח" בעלמא עד עשר, מכל מקום היה לה להועיל, דמגו דמהני צורת

הפתח להתיר השביל — שהרי אף בלחי היה יכול להתירה, וכל שכן בצורת הפתח — מהני נמי לרחבה להיות לה תוספת זו היקף לדירה.